

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України*

21-22 вересня 2021 року

Київ - 2021

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ»

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України

21-22 вересня 2021 р.

Київ
«Видавництво Людмила»
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 12 від 18 жовтня 2021 року)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, вчений секретар Інституту педагогіки НАПН України

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Базиль Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, учений секретар Інституту ПТО НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент

Алексєєва Світлана Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Шелестова Людмила Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Барановська Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Кравчук Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук

Загорулько Марина Олександрівна

Тетик Валентина Романівна

Ліпчевська Інна Леонідівна

С95 Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21-22 вересня 2021 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 247 с.

ISBN 978-617-8071-10-3

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (21-22 вересня 2021 р.), присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та 95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України.

У матеріалах конференції розглянуто питання теорії і методології сучасних дидактичних процесів; психолого-дидактичних проблем організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства; тенденцій розвитку сучасної дидактики: зарубіжний досвід; трансформаційних процесів в освіті XXI століття: дистанційне та змішане навчання; формальної, неформальної, інформальної освіти; інноваційних підходів, технологій, методик, методів, прийомів і засобів навчання.

Збірник адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, педагогам, докторантам, аспірантам, студентам.

УДК 37.02(063)

За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8071-10-3

© Інститут педагогіки НАПН України, 2021

© «Видавництво Людмила», 2021

спеціального (предметного) і психолого-педагогічного знання. Тому організація аудиторних занять і самостійної роботи з усіх дисциплін має бути такою, щоб вони разом з формуванням спеціального (предметного) знання слугували прикладом сучасної методики викладання, були своєрідною школою педагогічної майстерності для студентів. Як уже неодноразово підкреслювалось, навчити вчитися – одне з провідних завдань викладачів, які здійснюють педагогічний процес на молодших курсах. Навчити вчитися – означає навчити кожного студента методиці сприйняття й переробки інформації, прийомам читання, ведення записів під час слухання лекцій, принципам самоорганізації, використання знань при аналізі нової інформації, самоконтролю й самооцінці засвоєних знань та ін., створити в студентів психологічний настрій, спрямований на навчання, стійке прагнення до постійного поповнення й удосконалення знань у процесі самостійної роботи. Саме тому, на початковому етапі організації самостійної роботи студентів як основної форми здійснення їх самостійної освітньої діяльності конче необхідною є безпосередня участь викладача в навчальній діяльності студента задля того, щоб формування вмінь і навичок самостійної роботи відбувалось на свідомій основі.

Вищезазначене зумовлює пріоритети в організації системи самостійної освітньої діяльності студентів молодших курсів. Перевага надається першим двом типам самостійної роботи студентів, основна мета яких полягає в закріпленні теоретичних знань і їх практичному використанні при розв'язанні типових задач.

Специфікою самостійної освітньої діяльності студентів старших курсів є широкий спектр розмаїття видів самостійної роботи, причому переважають третій і четвертий з перерахованих вище типів, спрямованих на формування в них знань і вмінь розв'язання типових завдань, а також на розвиток їх потенціалу для творчої діяльності. Зміст занять і методика їх проведення повинні бути такими, щоб вони разом із формуванням професійних знань і вмінь слугували певною школою сучасної технології навчання. Саме тому, до змісту освітнього процесу включаються такі види навчальної діяльності, як дискусії, тематичні конференції з навчальних проблем, навчально-педагогічні ділові ігри тощо (Гриценко, 2017).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антропов, В. А. (2000). *Организация самостоятельной работы студентов*. Екатеринбург: Изд-во Урал.гос. ун-т путей сообщения.
2. Буряк, В. К. (2002). Умови та засоби самоосвіти студентів. *Вища школа*, 6, 18-29.
3. Гриценко, І. С. (2017). Особистість студента як суб'єкт самостійної освітньої діяльності у вищому навчальному закладі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах 53 (106)*, 451-460. Запоріжжя : КПУ.
4. Малихін, О. В. (2005). Мотиваційно-цільовий компонент самостійної навчальної діяльності студентів вищого педагогічного навчального закладу. *Рідна школа*, 8, 28-30.
5. Малихін, О. В., Гриценко, І. С. (2016). *Теоретичні основи реалізації компетентнісного підходу в організації самостійної освітньої діяльності: монографія*. Київ: НУБіП України.

Резнік Д. І.

*Київський національний університет технологій та дизайну
(Київ, Україна)*

Бабенко О. В.

*Київський національний університет технологій та дизайну
(Київ, Україна)*

ПРОБЛЕМА ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ. ТАНЕЦЬ ЯК МИСТЕЦТВО

Нині сучасне мистецтво проявляє себе все більше у різних, несподіваних формах. Це сфера людської діяльності, яка є проєкцією почуттів, думок, світогляду людини, її хаотичних пошуків і нестандартних рішень. Сучасний танець – особливий жанр хореографії, який

популярний як серед дітей, молоді так і дорослого населення по всьому світу. Зародився він на початку 20 століття та являє собою комбінацію декількох жанрів, зокрема, джазу, модерну, балету. На відміну від традиційних форм, сучасний танець не так перевантажений правилами та строгістю виконання (Чілікіна, 2018).

Виконавці цього жанру можуть трансформувати уявлення про сюжет танцю на основі власних інтерпретацій, життєвого досвіду, використовуючи певні техніки під впливом балету, а також імпровізуючи. Для забезпечення плавності рухів, акценту на «природну сутність» сучасного танцю, а також для зв'язку з танцювальною поверхнею – сучасний танець часто виконується босоніж (Мартинів, 2010).

Цей формат популярний в мистецтві, театрі, музичних кліпах, фільмах тощо. Універсальність жанру дозволяє виконавцям створювати грандіозні театралізовані вистави, які збирають великі аудиторії.

Хореографія сучасного танцю зародилася у 20 столітті в Європі та США. Серед родоначальників цього напрямку широко відомий Мерс Каннінгем, американський хореограф і танцюрист, рання хореографія якого розсунула межі сучасного танцю та спробувала подолати розрив між музикою і танцем. Згодом його техніка розвивалася та удосконалювалася і пізніше стала називатися технікою Каннінгема. Ця відточена техніка включає кілька ключових елементів, таких як координація торса і робота ніг, просторове сприйняття, ритмічна точність і безладні зміни швидкості та напрямку (Simmel, 1989, Touraine, 1999).

Інші відомі імена, які зробили свій внесок в еволюцію сучасного танцю – Айседора Дункан, Хосе Лимон, Рут Сен-Дені та Елвін Ейлі та багато інших (Betty Mercier-Lefèvre, 2021).

Танець являє собою ритмічні, яскраво виражені рухи тіла, які шикуються в певну композицію та виконуються під музичний супровід.

Сучасний танець – це сукупність напрямів і стилів танців, об'єднаних особливою атмосферою та технікою (Демідова, Троценко, 2010, 23). Сьогодні серед різноманітних танцювальних стилів і напрямів можна визначити такі: балет, народні, історичні, бальні, спортивні, сучасні.

У плані періодизації сучасні танці поділяються на два періоди: початок і середина ХХ століття, середина ХХ і початок ХХІ століття, коли починають з'являтися клубні й вуличні танці. Такий поділ на два етапи – не випадковий. На думку багатьох виконавців початку минулого століття, танець як вид мистецтва мав зображати нову реальність, а не дотримуватися «застиглих» старих балетних шкіл. У цей час виникають такі хореографічні напрямки:

- ✓ вільний танець;
- ✓ модерн;
- ✓ було;
- ✓ контемпорарі (контемп);
- ✓ джаз-модерн (Классификация видов танца, 2018).

Вони заперечують канонічним правилам балетної хореографії, прагнуть поєднати танець і реальне життя. Цікавий факт, що хореографія сучасного танцю змушує заново переосмислювати концепції краси та панівної естетики. Сучасний танець «тут і зараз» змінює наше бачення й світосприйняття. У багатьох професійних колах точаться дебати, чи вважати хореографію сучасного танцю нововведенням, або це – своєрідна субкультура, яка транслює критичний прояв до сформованих соціальних і культурних стереотипів (відмова бачити все тіла, сформовані за одним і тим же зразком, інтерес до особистості та її унікальність, своєрідність).

Висновки. Підсумовуючи, можна зробити висновок, що проблеми, з якими стикається сучасна хореографія тісно пов'язані з духовним світом людини, її переживаннями та пошуками. У сучасному танці віддзеркалюється індивідуальна творчість виконавця, його майстерність і талант. Проте, він став частиною комерції, та часто уже не сприймається як щось творче. Іноді глядачі сприймають його як спорт, змагання, симбіоз кількох видів діяльності. Для збереження первісного задуму сучасної хореографії необхідно шукати баланс між вічним і тимчасовим. Виконавець, хореограф, аудиторія глядачів, на наш погляд, у рівній мірі впливають на збереження та еволюцію цього виду мистецтва. Конструктивна критика, взаємодія, співпраця

та співтворчість – запорука успішного розвитку цього напрямку мистецтва, націленого на розкриття фізичного, духовного, емоційного потенціалу особистості в сучасному суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демідова, М. Г., Трошенко, В. М. (2010). *Основні аспекти створення художнього образу в сучасному танці. Тенденції розвитку сучасної хореографії* : матеріали II Міжнар. наук.- практ. семінару. Луганськ, 27 – 28 листоп. 2010 р. Луганськ: Вид-во ЛДІМК, с. 22-25.
2. *Класифікація видів танця* (2018). Відновлено з <https://var-veka.ru/blog/klassifikaciya-vidov-tanca.html> 11.11.2018
3. Мартинів, Л. І. (2010). *Синтез музики і хореографії в системі мистецької освіти. Тенденції розвитку сучасної хореографії* : матеріали II Міжнар. наук.- практ. семінару. Луганськ, 27 – 28 листоп. 2010 р. Луганськ: Вид-во ЛДІМК, 2010. с. 53-55
4. Чілікіна, Н. А. (2018). Сучасна проблематика танцювальних студій. *Танцювальні студії*, 1, 57-69. Відновлено з http://nbuv.gov.ua/UJRN/ds_2018_1_8
5. Mercier-Lefèvre, Betty (2021). *Á«La danse contemporaine et ses rituels Á», Corps et culture* [En ligne], Numéro 4 | 1999, mis en ligne le 24 septembre 2007, consulté le 27 septembre 2021. Retrieved from <http://journals.openedition.org/corpssetculture/607>; DOI: <https://doi.org/10.4000/corpssetculture.607>
6. Simmel, G. (1989). *Philosophie de la modernité. La femme, la ville, l'individualisme*, Paris, Payot.
7. Touraine, A. (1999). *Comment sortir du libéralisme ?*, Paris, Fayard.

Рябуха Т. В.

*Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б. Хмельницького
(Мелітополь, Україна)*

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У сучасному світі знання іноземних мов відкриває багато можливостей перед професіоналами в будь-якій галузі знань. Саме тому теорія і методика викладання іноземних мов є однією з областей, яка привертає постійний інтерес фахівців (викладачів і менеджерів навчальних закладів) в даній сфері. Нові технології в теорії та методиці викладання іноземної мови дозволяють навчити людину найбільш ефективним чином і в найбільш стислі терміни.

Для успішного вивчення іноземної мови перед студентами і викладачем завжди постає питання про цілепокладання, оскільки вміння ставити цілі забезпечує збільшення продуктивності навчання на 25%. Проте, не завжди легко ставити і досягати мети. Згідно з технікою постановки цілей SMART (Бембель, 2016; Іваненко, 2014; Плужник, 2019), мета повинна бути конкретна (Specific), вимірنا (Measurable), досяжна (Achievable), значуща (Relevant), обмежена за часом (Time-bound).

Суть зазначеної вище техніки полягає в постановці питань про свої цілі і аналізі відповідей на них:

S – Конкретність: Чого саме ви хочете досягти? Чому?

M – Вимірність: Чи можете ви сказати, коли ваша мета буде досягнута?

A – Досяжність: Чи є у вас все необхідне для досягнення мети? Що ви можете зробити, щоб досягти мети?

R – Значущість: Що зміниться, коли ви досягнете мети? Вам дійсно це потрібно?

T – Обмеженість за часом: Скільки вам потрібно часу для досягнення мети?

Слід зазначити, що мета формування комунікативної компетенції студентів не повинна бути занадто складною, довгостроковою і розрахованою не на відчутно швидкий результат.

Важливим є також питання про тип мислення сучасних молодих людей, так званому «кліповому мисленні». В основі англійської назви "clip thinking" лежить слово "clip", яке має наступні значення: «відрізок», «фрагмент тексту», «вирізка з газети або уривок з фільму». У сучасному інформаційному просторі таким «уривком» перш за все є реклама, яка обрушується на нас з екранів моніторів, з банерів на вулиці, сторінок газет і журналів. У нас немає

Науменко С. О. Особливості оцінювання результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти Латвії.....	202
Новгородська Ю. Г. Формувальне оцінювання як інтерактивне оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів.....	205
Павлова Т. С. Технологія навчання в початковій школі: види інструментального супроводу.....	207
Попович Л. М. Державно-приватна партнерська взаємодія в державно-громадському управлінні закладом освіти.....	210
Пшенична І. С. Самостійна робота студентів гуманітарних спеціальностей як один з різновидів пізнавальної діяльності.....	212
Резнік Д. І., Бабенко О. В. Проблема вивчення сучасного танцю. Танець як мистецтво.....	214
Рябуха Т. В. Вплив сучасних технологій на навчання іноземних мов у вищій школі.....	216
Саух І. В. Педагогічні умови ефективності процесу формування креативної компетентності....	218
Сєрова Г. В. Методи і засоби реалізації наскрізної змістової лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток».....	221
Терещенко Н. Ю., Малишевська Г. І., Лисенко Т. А. Дослідження спектрів хімічних сполук для розвитку аналітичного мислення студентів.....	224
Ткачова Н. О., Попова О. В. Використання смарт-технологій у процесі навчання здобувачів вищої освіти.....	226
Liena Nacatrjana Assessment of students' problem-solving skills and self-management skills: two new questionnaires.....	228
Харченко Т. І., Гостіщева Н. О. Розвиток іншомовної компетентності засобами технології навчання в співпраці.....	230
Христова Т. Є. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти – сучасний вектор навчання майбутніх учителів фізичної культури.....	233
Шевчук Л. М. Особливості упровадження диференційованої роботи учнів початкової школи з навчальними текстами у контексті реалізації системних інновацій.....	235
Яценко В. С. Модельна навчальна програма «Природничі науки» 5 – 6 класи, як форма реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти.....	237
Яценко Т. О. Дидактичні функції підручника літератури в умовах Нової української школи.....	239